

ROEKENBESCHERMINGSPLAN

GEMEENTE OUDE IJSELSTREEK

Ecologie

Rapportage roekenbeschermingsplan

gemeente Oude IJsselstreek

Opdrachtgever	Gemeente Oude IJsselstreek Postbus 42 7081 AA Gendringen
Rapportnummer	11151.002
Versienummer	D4
Status	Publicatieversie website gemeente Oude IJsselstreek
Datum	8 januari 2021
Vestiging	Gelderland Fabriekstraat 19c 7005 AP Doetinchem 088 - 5001600 doetinchem@econsultancy.nl
Opsteller	J.G. Boogaard, BSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	ing. E.R. Witter
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	ROEKENPOPULATIE IN DE GEMEENTE OUDE IJSSELSTREEK	2
	2.1 Aantallen en verspreiding van de roekenkolonies	2
	2.2 Staat van instandhouding en trends	4
3	VERJAAGACTIES IN DE AFGELOPEN JAREN	5
4	AFWEGINGSKADER GEMEENTE OUDE IJSSELSTREEK	6
	4.1 Wettelijk kader	6
	4.2 Criteria voor besluitvorming	7
5	VERJAAG- EN VERPLAATSACTIES ROEKENKOLONIE SCHUYLENBURG (KRAAIENBOS)8	
	5.1 Inleiding	8
	5.2 Beschrijving van beschikbare methodes	8
	5.3 Methodiek verjagings- en verplaatsingsacties Schuylenburg	9
	5.4 Monitoring en evaluatie	10
6	KAP BOMEN OMWILLE VAN VEILIGHEID	11
	6.1 Inleiding	11
	6.2 Randvoorwaarden	11
	6.3 Activiteitenplan.....	11

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Oude IJsselstreek opdracht gekregen voor het opstellen van een roekenbeschermingsplan voor kolonies binnen het grondgebied van de gemeente Oude IJsselstreek.

Het roekenbeschermingsplan heeft enerzijds als doel om inzicht te geven in de regionale populatie in verhouding met de landelijke staat van instandhouding van de roek. Anderzijds heeft het roekenbeschermingsplan als doel om te onderzoeken hoe bekende overlast gevende populaties duurzaam verplaatst kunnen worden naar toekomstbestendige en niet-overlast gevende locaties, waardoor op termijn minder verjaagacties nodig zullen zijn en er minder overlast is bij bewoners van de gemeente Oude IJsselstreek. Ook wordt een afwegingskader gegeven die de gemeente kan gebruiken om te bepalen of het haalbaar is om verplaats- en verjaagacties uit te gaan voeren en worden handvaten gegeven in welke situaties bomen met roekennesten gekapt kunnen worden omwille van veiligheid.

Op 2 oktober 2015 is door de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) een ontheffing verleend voor het opzettelijk verontrusten van de roek en het wegnemen, vernielen en verstoren van nesten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de roek (zaaknummer FF/75/2015/051). Ter onderbouwing van de ontheffing is in mei 2015 door Bureau 36 een roekenbeschermingsplan opgesteld (Ruesen, 28 mei 2015), waarin de staat van instandhouding, knelpunten en kanslocaties zijn aangegeven. De ontheffing is verleend onder de destijds geldende Flora en Faunawet en is verleend voor de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2020.

Omdat de vigerende ontheffing in 2021 verloopt, zal een nieuwe ontheffing worden aangevraagd voor de periode 1 januari 2021 tot en met 31 december 2025. Het roekenbeschermingsplan dient als bijlage van de ontheffingsaanvraag.

Bij de totstandkoming van dit plan heeft vooroverleg plaatsgevonden met mevr. S. Krook van de provincie Gelderland (zaaknummer: V2019-018662). Tijdens het vooroverleg is de insteek van het plan besproken. In het vooroverleg is de afspraak gemaakt om het plan te laten aansluiten op reeds vergunde roekenbeschermingsplannen in de provincie Gelderland in de gemeentes Bronckhorst en Voorst. Het roekenbeschermingsplan geeft een compleet beeld van de roekenpopulatie binnen de gemeente Oude IJsselstreek, De ontheffingsaanvraag is gericht op één locatie waar de gemeente voornemens is verjaagacties na 2020 door te blijven zetten en het eventueel kappen van bomen omwille van veiligheid.

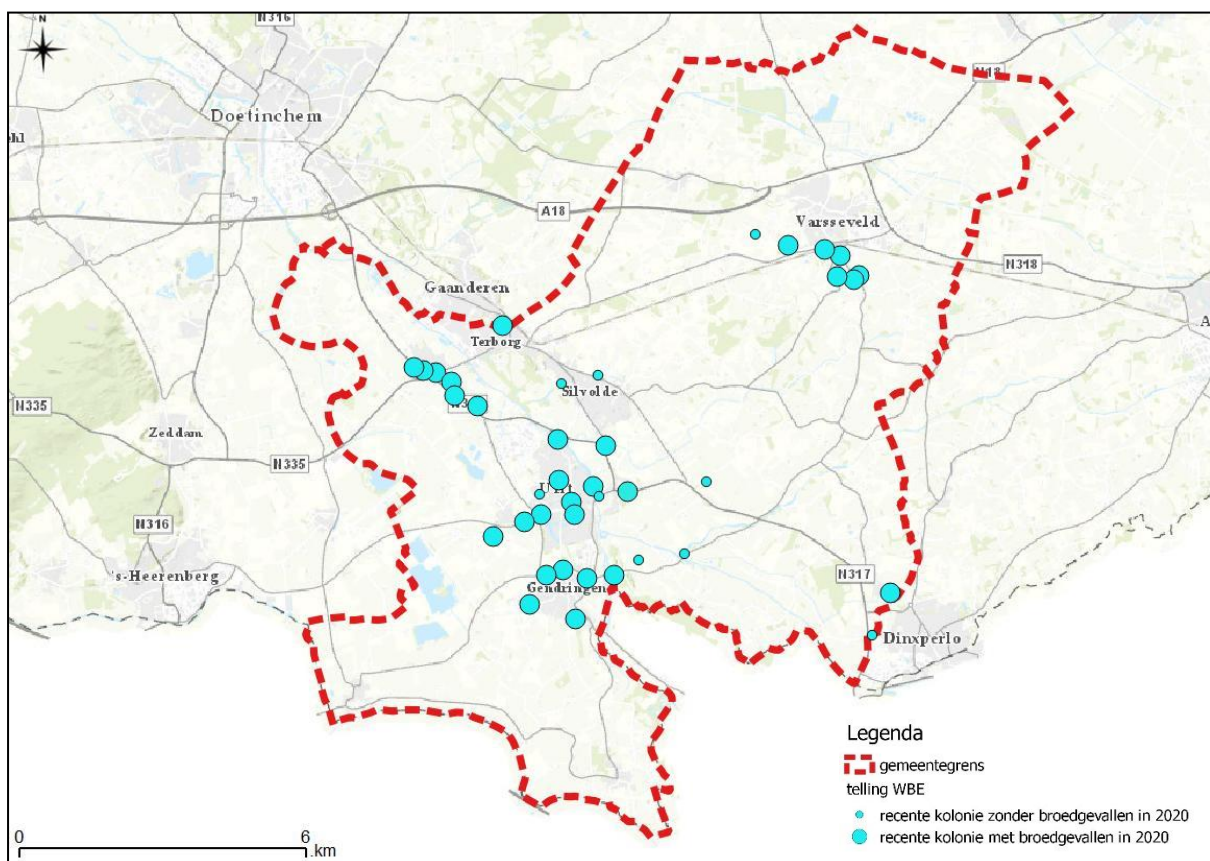

2 ROEKENPOPULATIE IN DE GEMEENTE OUDE IJSSELSTREEK

2.1 Aantallen en verspreiding van de roekenkolonies

De roekenkolonies worden jaarlijks in het voorjaar gemonitord door de Wildbeheereenheden (WBE's) die werkzaam zijn binnen de gemeente Oude IJsselstreek. Dit betreft de Wildbeheereenheid Wisch en WBE Gendringen-Bergh. Van de roekenkolonies zijn tussen 1995 en 2020 telgegevens bekend. Alleen in de jaren 2001-2005 zijn geen tellingen uitgevoerd en in 2006 alleen bij enkele grote kolonies in Silvolde. Het werkgebied van de WBE's valt ook deels buiten de gemeente Oude IJsselstreek. Voor dit onderzoek zijn de roekenkolonies die niet binnen de grenzen van de gemeente Oude IJsselstreek zijn gelegen weggelaten. Roekenkolonies die op de grens liggen (lees binnen 100 meter van de gemeentegrens) zijn wel meegenomen. Deze bewerkte telgegevens van de WBE's zijn weergegeven in bijlage I. De locaties uit bijlage I staan weergegeven op kaart in bijlage II.

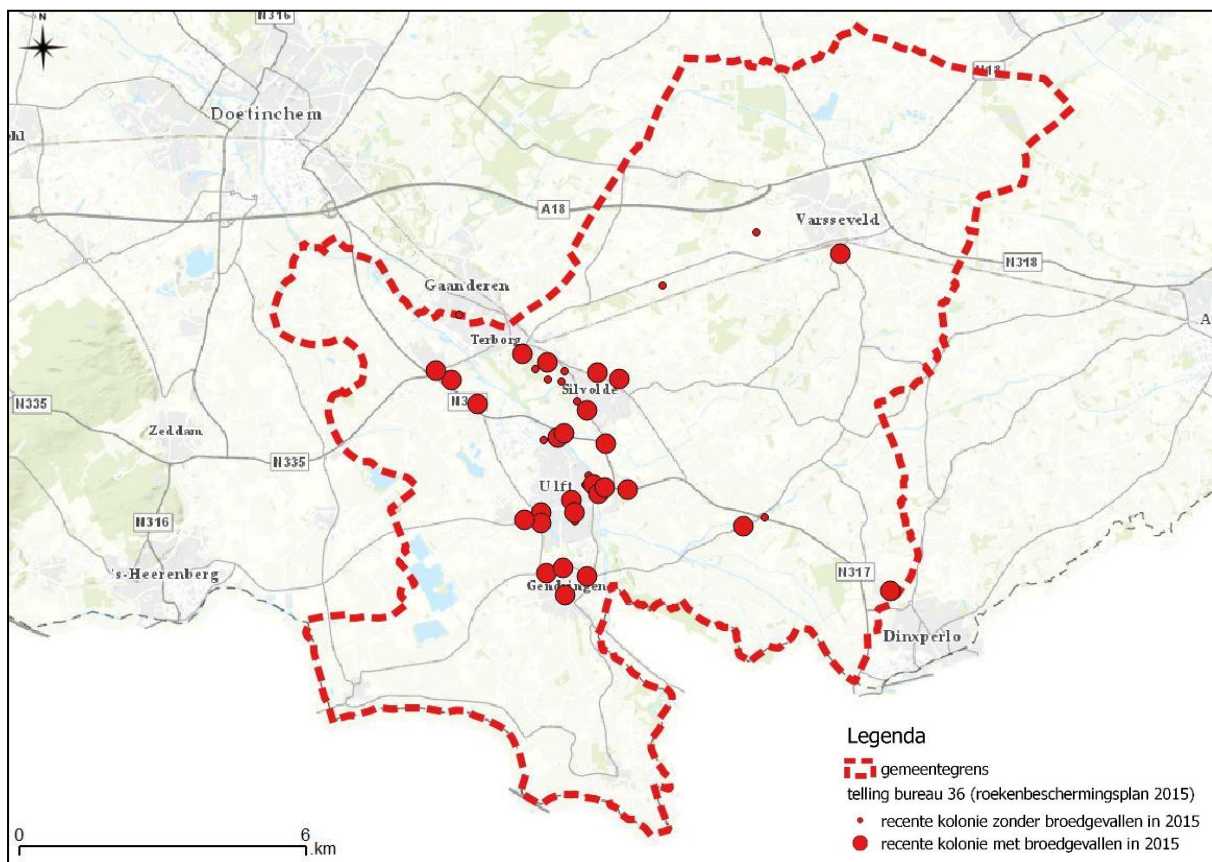
In figuur 1 zijn de roekenkolonies in de gemeente Oude IJsselstreek weergegeven die door de WBE's worden geteld. Aangenomen wordt dat dit nagenoeg alle roekenkolonies binnen de gemeente betreffen. In totaal zijn er door de WBE's in 2020 30 roekenkolonies geteld waar 1 of meerder nesten zijn. Van de 30 roekenkolonies zijn 3 roekenkolonies groter dan 100 nesten, 4 kolonies hebben tussen de 50 en de 100 nesten en de overige kolonies zijn kleiner dan 50 nesten. In 2020 zijn er in totaal 1.023 nesten geteld binnen de gemeente Oude IJsselstreek.

Figuur 1. Verspreiding roekenkolonies in de gemeente Oude IJsselstreek op basis van telgegevens van de WBE's.

Daarnaast is bij de totstandkoming van het vorige roekenbeschermingsplan door bureau 36 een inventarisatie uitgevoerd in het voorjaar van 2015. Verder zijn in het vorige roekenbeschermingsplan telgegevens gebruikt van studenten van hogeschool Van Hall Larenstein in de periode 1999-2009.

Bij de telling van Bureau 36 zijn in 2015 in totaal 1.309 roekennesten geteld binnen de gemeente Oude IJsselstreek. De nesten bevonden zich verspreid over 27 kolonies (zie figuur 2). Van de 27 kolonies waren er 4 groter dan 100 nesten, 4 kolonies bestonden uit 50 tot 100 nesten en de overige kolonies waren kleiner dan 50 nesten. Ter vergelijking waren er in het zelfde jaar (2015) door de WBE's een totaal van 1.140 nesten geteld. Het is niet bekend waar het verschil precies in zit, maar over het algemeen zijn de resultaten van de WBE's en de tellingen van Hogeschool van Hall Larenstein en de WBE's vergelijkbaar. Omdat de resultaten van de tellingen vergelijkbaar zijn, en de tellingen van de WBE's doorlopen tot en met 2020 wordt verder in het onderzoek uitgegaan van de telgegevens van de WBE's.

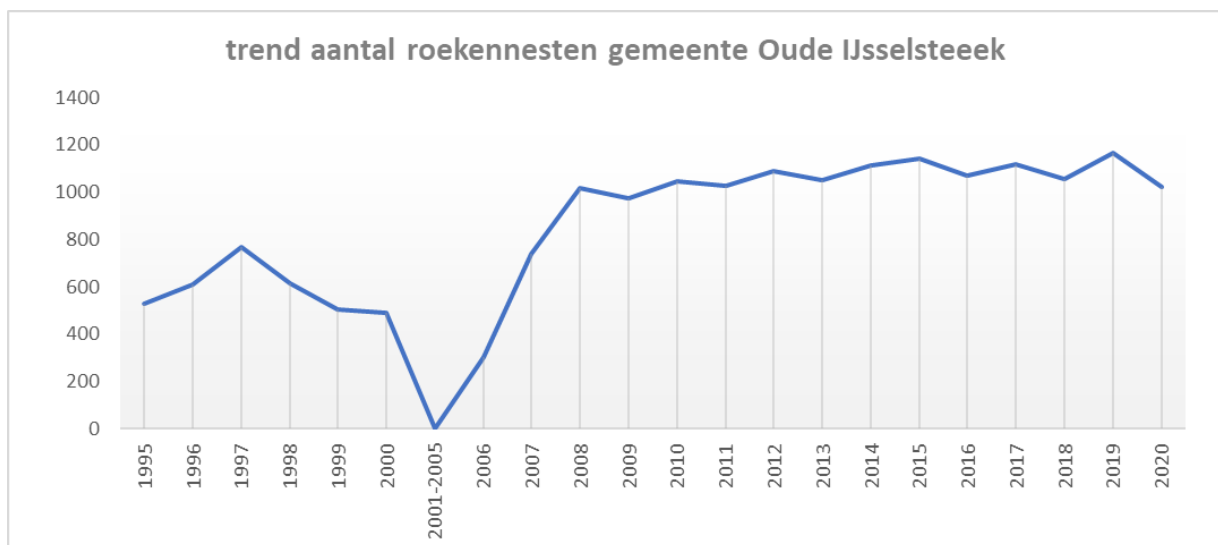
Figuur 2. Verspreiding van roekenkolonies in de Gemeente Oude IJsselstreek op basis van telgegevens van Bureau 36 ten behoeve van het roekenbeschermingsplan dat in 2015 is opgesteld.

De roekenkolonies in de gemeente Oude IJsselstreek bevinden zich voornamelijk in en rondom de dorpskernen binnen de gemeente. Slechts enkele roekenkolonies bevinden zich in het buitengebied verder van bebouwing. Uit de telgegevens in Bijlage I blijkt verder dat er in de afgelopen 25 jaar veel verschuivingen hebben plaatsgevonden in de kolonies. Waar vroeger minder kolonies waren, maar met grotere aantallen roeken, zijn er nu meer kleine kolonies. Ook bevonden zich in het verleden grote kolonies in de Gendringen en Silvolde, terwijl het zwaartepunt in 2020 zich bevindt in Ulf met een totaal van 381 nesten tegenover 87 nesten in Gendringen en 62 nesten in Silvolde.

2.2 Staat van instandhouding en trends

De landelijke populatie roeken wordt geschat op 48.000 tot 50.000 broedgevallen (SOVON 2018). Het grootste gedeelte van de kolonies bevinden zich in het oosten van Nederland. De huidige staat van instandhouding is matig ongunstig met een significante afname van <5% per jaar in de afgelopen 12 jaar. Deze afname wordt vooral toegeschreven aan verstering van grote roekenkolonies en schadebestrijding.

De telgegevens van de WBE's in de gemeente Oude IJsselstreek tonen een ander beeld dan de landelijke populatie. In de periode 1995 tot en met 2000 bestond de populatie uit 500 tot 800 nesten. In de jaren 2001 tot en met 2005 zijn geen telgegevens bekend en in 2006 zijn slechts enkele grote kolonies geteld. Vanaf 2008 toont de populatie in de gemeente Oude IJsselstreek een stabiel beeld.

Figuur 3. Aantal roekennesten gemeente Oude IJsselstreek 1995-2020

Het aantal nesten schommelt de laatste 13 jaar tussen de 972 en de 1.165 nesten (zie figuur 3). Het grootste aantal nesten is geteld in 2019, waarna in 2020 een forse afname is geweest van 142 roekennesten. Sinds 2007 bedraagt de populatiegrootte in de gemeente Oude IJsselstreek gemiddeld 1.068 broedgevallen. Dit betekent dat de roekenpopulatie in de gemeente Oude IJsselstreek circa 2% van de landelijke populatie bedraagt. Gekeken naar de telgegevens in bijlage I volgt de populatie van de gemeente Oude IJsselstreek de landelijke trend, dat grote kolonies door verstering en verjaging zich verspreiden over meerdere kleine locaties.

3 VERJAAGACTIES IN DE AFGELOPEN JAREN

Onder de huidig vigerende ontheffing worden de roeken in de gemeente Oude IJsselstreek op een aantal locaties verjaagd in verband met overlast. Locaties waar de afgelopen 5 jaar verjaagacties zijn geweest bij het Schuylenburg bij Silvolde, het Kernspark in Gendringen en de Oversluis in Ulft.

Het verjagen van de roekenkolonies is gebeurd doormiddel van geluid door het produceren van knallen, aangevuld met de inzet van lasers en is uitgevoerd door de WBE's. Het verjagen vond onder de vigerende ontheffing plaats aan het begin van het broedseizoen (tussen circa half februari en eind maart) om zo te voorkomen dat de roeken tot broeden komen. Aanvullend hierop zijn bestaande nesten na het verjagen verwijderd, om zo proberen te voorkomen dat hervestiging plaatsvindt. Met deze methodiek was er geen sprake van het verplaatsen van een kolonie, enkel van het ontmoedigen dat roeken gaan broeden op overlastgevende plekken. De nesten die verwijderd zijn uit de bomen werden niet elders herplaatst. Het verjagen van kolonies zonder deze duurzaam te verplaatsen is mogelijk één van de oorzaken dat de roekenkolonies in de gemeente Oude IJsselstreek steeds verder versplinterd zijn geraakt in de afgelopen 25 jaar. Bijvoorbeeld in Gendringen was een grote kolonie aanwezig, maar sinds de kolonie wordt verjaagd bevinden, zich in Gendringen meerdere kleine kolonies.

4 AFWEGINGSKADER GEMEENTE OUDE IJSSELSTREEK

In de gemeente Oude IJsselstreek zijn al jaren broedende roeken aanwezig die overlast veroorzaken bij omwonenden. Tegelijkertijd is de roek een beschermd vogelsoort die niet zomaar verjaagd mag worden. De huidige ontheffing waarmee de roeken verjaagd mochten worden loopt af op 31 december 2020.

Er is een nieuwe ontheffing aangevraagd voor de komende jaren met een aantal wijzigingen. Het verjagen van de roeken gebeurt, met de huidige ontheffing, op de drie volgende locaties: Kernspark Gendringen, Oversluis Ulft en Kraaienbos Silvolde. De ontheffing loopt einde van dit jaar af. Met de nieuwe ontheffing mogen alleen nog roeken verjaagd worden in het Kraaienbos in Silvolde. In dit hoofdstuk wordt toegelicht waarom deze keuze is gemaakt.

4.1 Wettelijk kader

Sinds 2016 is de Wet Natuurbescherming van kracht. Deze is strenger dan de Flora- en Faunawet waaronder de ontheffing in 2015 verleend is. De nieuwe wetgeving stelt dat alleen het verjagen van de roeken op overlastlocaties niet voldoende is. De Provincie Gelderland eist daarom een weloverwogen plan om de soort te beschermen. De roeken mogen alleen verjaagd worden mits er aantoonbare overlast is en de kolonie naar een geschikte locatie verjaagd wordt waar de soort een duurzaam leefgebied mag hebben. Inmiddels heeft hiervoor een evaluatie plaats gevonden. Uit de evaluatie blijkt dat verjaging van de roeken betekent dat ze meer verspreid gaan leven. De kolonies bevinden zich ook voor een deel op particulier terrein. Bovendien is verplaatsen van de kolonies niet altijd succesvol.

Roeken zijn beschermd vogels en vallen onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming). Volgens artikel 3.1 lid 1 is het verboden roeken opzettelijk te doden of te verwonden. Ook is het volgens artikel 3.1 lid 2 verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van roeken weg te nemen. Omdat nesten van roeken een jaarrond beschermd status hebben, geldt dit laatste ook als de nesten niet als zodanig in gebruik zijn.

Tot slot is het volgens artikel 3.1 lid 4 en 5 verboden roeken opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de roek.

Bij het verjagen van roeken en het verplaatsen van roekenkolonies dient te allen tijde voorkomen worden dat doden en verwonden op kan treden. Omdat er altijd alternatieven beschikbaar zijn waarbij doden en verwonden te voorkomen is, kan voor dit artikel geen ontheffing worden aangevraagd.

Bij het verplaatsen van roekenkolonies is sprake van overtreding van artikel 3.1 lid 2 van de Wet natuurbescherming. Omdat verjaagacties als doel hebben om te voorkomen dat roeken tot broeden komen in een specifiek gebied, zal ook het verjagen leiden tot overtreding van artikel 3.1 lid 2 van de Wet natuurbescherming. Van overtreding van artikel 3.1 lid 4 en 5 zal geen sprake zijn. De telgegevens van de WBE tonen dat ondanks verjaagacties de aantallen roeken in de gemeente Oude IJsselstreek stabiel blijven. Het verjagen en verplaatsen van de roekenkolonies zal daarom van wezenlijke invloed zijn op de staat van instandhouding van de roeken. Het verplaatsen van de roeken heeft daarnaast ook als doel om de roeken duurzaam op een niet verstoringgevoelige plek te laten broeden, waardoor in het vervolg minder verjaagacties nodig zullen zijn.

Een ontheffing voor overtreding van artikel 3.1 lid 2 van de Wet natuurbescherming is enkel mogelijk onder de volgende belangen:

- In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- In het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- Ter bescherming van de flora en fauna;
- Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt;
- Om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

In onderhavige situatie hebben de verjaag- en verplaatsingsacties bij de Schuylenburg (kraaienbos) in Silvolde als doel om de roekenkolonie duurzaam te verplaatsen naar een locatie waar deze geen overlast zal veroorzaken. Als dit succesvol blijkt, zijn op termijn geen verjaagacties meer benodigd bij de betreffende kolonie waardoor het broedsucces kan stijgen. De ontheffing zal daarom aangevraagd worden onder het belang van de bescherming van flora en fauna. De overlastgevende roekenkolonie bevindt zich naast een woonzorgcentrum. Overlast van roeken kan zorgen voor mentale en fysieke klachten bij kwetsbare ouderen. De ontheffing kan daarom ook in het belang van de volksgezondheid worden aangevraagd.

4.2 Criteria voor besluitvorming

Om een gegrond besluit te kunnen nemen of er op een locatie een ontheffing kan worden aangevraagd voor het verjagen van de roeken moet aan alle onderstaande criteria worden voldaan.

1) De grond is in eigendom van de gemeente Oude IJsselstreek.

Gemeente Oude IJsselstreek bestrijdt geen overlast van flora en fauna op terrein van derden. Voorbeelden hiervan zijn de bestrijding van eikenprocessierups, ratten of de Japanse Duizendknoop. Eigenaren die overlast ervaren van de roeken kunnen zelf een ontheffing aanvragen bij de Provincie Gelderland.

2) Verjaging is in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

Alleen voor locaties waar aantoonbaar de volksgezondheid wordt aangetast (kwetsbare groepen mensen, etc.) of locaties waar de openbare veiligheid in het geding is kan een ontheffing worden aangevraagd. Voor overlast in de vorm van geluid of uitwerpselen geldt dit niet.

3) De roeken zijn duurzaam te verplaatsen.

Volgens de nieuwe Wet Natuurbescherming moeten de verjaag- en verplaatsingsacties op de overlastlocaties als doel hebben om de roekenkolonies duurzaam te verplaatsen naar een locatie waar deze geen overlast zullen veroorzaken.

Alleen op locatie Kraaienbos wordt aan al deze criteria voldaan. Dit betekent dat voor deze locatie de ontheffing kan worden afgegeven.

5 VERJAAG- EN VERPLAATSACTIES ROEKENKOLONIE SCHUYLENBURG (KRAAIENBOS)

5.1 Inleiding

Het Schuylenburg is een zorgcentrum op de grens tussen Silvolde en Terborg. Het bos aan de oostzijde van het zorgcentrum staat ook wel bekend als het 'kraaienbos' omdat hier jarenlang een grote roekenkolonie gevestigd was. De kolonie betreft locatie 21 in bijlage I. Uit de telgegevens van de WBE's blijkt dat de kolonie tussen 2006 en 2014 tussen de 73 en 155 nesten groot was. Vanwege overlast bij de bewoners van het zorgcentrum worden sinds 2015 verjaagacties uitgevoerd bij het zorgcentrum. Sindsdien zijn er geen broedende roeken meer aanwezig in de directe omgeving van Schuylenburg. De gemeente Oude IJsselstreek is wel voornemens in de periode 2021-2025 verjaagacties uit te blijven voeren zodra hervestiging van roeken op deze locatie lijkt plaats te vinden.

Figuur 4. Schuylenburg Silvolde.

5.2 Beschrijving van beschikbare methodes

Om roeken te verplaatsen van overlastgevende locaties naar niet-overlastgevende locaties in de directe omgeving zijn zowel methodes om te verjagen noodzakelijk als methodes om roeken te lokken naar de alternatieve plekken. De methodes die in onderhavig plan worden beschreven worden reeds toegepast in gemeentes met een Roekenbeschermingsplan onder de Wet natuurbescherming. Dit betreffen onder andere de gemeentes De Wolden, Bronckhorst en Voorst.

Verjagen van roeken gebeurde tot 2021 bij de locaties Oversluis in Ulft en Kernspark in Gendringen doormiddel van geluid (knallen) en de inzet van lasers (zie hoofdstuk 3). Andere beschikbare methodes voor het verjagen van roeken is het afspelen van angstgeluiden van roeken, en het plaatsen van rode linten in de boomkronen.

Om te voorkomen dat roeken terugkeren naar de 'oude' overlastgevende locatie kunnen ook nog bakenkaarten worden geplaatst (zie figuur 5). Bakenkaarten verspreiden veel licht en hebben zo een afschrikkende werking op roeken. De bakenkaarten kunnen elke 10-15 meter rondom een kolonie, of op de grens tussen de te beschermen nieuwe kolonie en de oude overlastgevende kolonie worden opgehangen.

Ten tijde van de aanvang van het broedseizoen gaan roeken opzoek naar geschikte nestlocaties. Omdat roeken koloniebroeders zijn zullen ze zich snel vestigen op plekken waar reeds nesten aanwezig zijn. Roeken kunnen daarom gelokt worden naar nieuwe locaties door nesten uit de oude kolonie te verplaatsen naar de nieuwe te beschermen plek. Belangrijk hierbij is dat de nieuwe locatie voldoende grote en toekomstbestendige bomen heeft.

Figuur 5. Bakenkaart van Fyrefly (bron: <https://www.vogelwering.eu/firefly-bakenkaart>).

Ook is het van belang om de roekennesten zo hoog mogelijk in de boomkroon te plaatsen. Roekennesten bevinden zich namelijk hoog in de kroon, bij te lage plaatsing van de nesten is deze methodiek niet effectief. Bij voorkeur worden zo veel mogelijk nesten verplaatst, met een minimum van 5 nesten. Alle overige nesten op de overlastgevende locatie dienen te worden verwijderd om te voorkomen dat de roeken terugkeren. In de daaropvolgende jaren zal het waarschijnlijk nog nodig zijn om verjaagacties te blijven uitvoeren op de oude locatie. Monitoring zal de noodzaak tot het verjagen moeten verantwoorden.

5.3 Methodiek verjagings- en verplaatsingsacties Schuylenburg

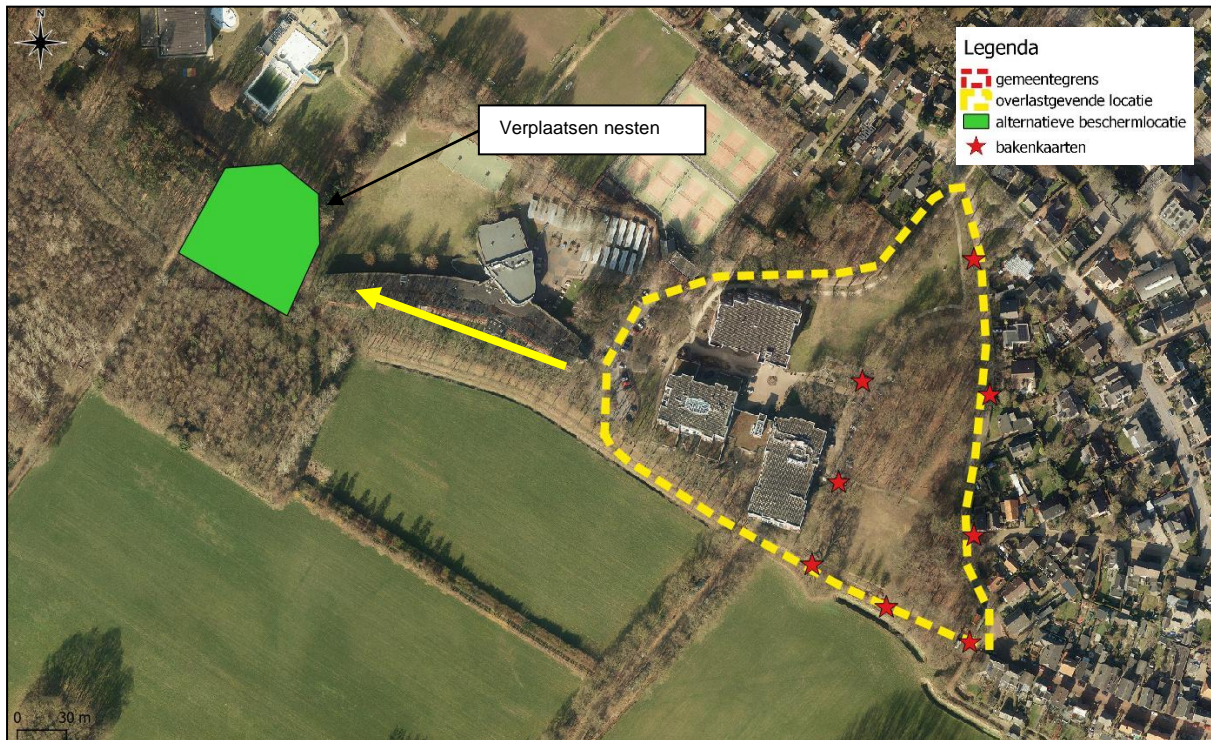
De roeken nabij de Schuylenburg in Silvolde worden reeds jaarlijks verjaagd met als gevolg dat er al enkele jaren geen roekennesten meer aanwezig zijn op de locatie. De gemeente Oude IJsselstreek is voornemens de verjaagacties door te blijven zetten omdat de roeken anders snel weer terug zullen keren op de locatie. De roeken vertonen namelijk ieder jaar nog binding met de bomen bij de Schuylenburg.

Nabij de Schuylenburg is een bosperceel aanwezig dat een geschikt alternatief biedt voor de roekenkolonie. Het betreft het bosperceel ten westen van het Almende college en staat bekend als perceelnummer: WIS00E-5706G0000. Het betreft een toekomstbestendig bos waar de roeken duurzaam kunnen vestigen. De nieuwe locatie ligt op circa 350 meter ten westen van de oorspronkelijke locatie waardoor de foerageeromstandigheden en het leefgebied voor de roeken gelijk blijft.

Het verplaatsen van roekennesten van de overlastgevende locatie naar de nieuwe plek is voor deze locatie geen optie vanwege het ontbreken van roekennesten. Voorgesteld wordt om eind 2020 5 tot 10 roekennesten uit het Kernspark in Silvolde te verplaatsen naar de boomkronen in de nieuwe plek nabij Schuylenburg. Eind 2020 zal namelijk voor het laatste jaar verjaagacties plaatsvinden bij de roekenkolonie in het Kernspark onder de oude ontheffing. De oude nesten dienen voorzichtig verwijderd te worden en eventueel verstevigd te worden met touw. Op de nieuwe locatie dienen de nesten zo hoog mogelijk in de boomkroon geplaatst te worden. Dit dient te geschieden in een groep bij elkaar, om zo een roekenkolonie na te bootsen. Aanvullend hierop worden op de nieuwe locatie geluiden van een roekenkolonie afgespeeld om te simuleren dat er een roekenkolonie aanwezig is op de nieuwe locatie.

Om te voorkomen dat roeken op de oude locatie terug zullen keren worden bakenkaarten geplaatst en zullen aanvullend hierop nog verjaagacties plaatsvinden om te voorkomen dat roeken zich toch gaan vestigen op de oude plek. Verjaagacties zullen plaatsvinden doormiddel van geluid (knallen) en de inzet van lasers aan het begin van het broedseizoen van de roek (februari tot uiterlijk begin april). De te treffen maatregelen zijn weergegeven in figuur 10.

Ten opzichte van de ontheffing die tot eind 2020 geldig is, wordt het aantal locaties waar verjaagacties plaatsvinden teruggebracht van drie naar één. Hierdoor is met voldoende zekerheid te stellen dat de staat van instandhouding van de roekenpopulatie niet in het geding is door het voortzetten van verjaagacties bij Schuylenburg ná 2020.

Figuur 6. Maatregelen Schuylenburg Silvolde.

5.4 Monitoring en evaluatie

Het succes van de maatregelen zal jaarlijks worden gemonitord door een deskundig ecooloog op het gebied van roeken. In de periode februari-april zal worden onderzocht of de voorgestelde maatregelen in H5.4 functioneel zijn. Indien nodig worden de maatregelen bijgestuurd. Van de monitoring zal jaarlijks een korte rapportage inclusief advies worden teruggekoppeld naar de provincie Gelderland.

6 KAP BOMEN OMWILLE VAN VEILIGHEID

6.1 Inleiding

De huidig vigerende ontheffing, geldig tot eind 2020, beperkt zich niet enkel tot het uitvoeren van verjaagacties bij overlastgevende locaties. Ook het kappen van bomen omwille van veiligheid maakt onderdeel uit van deze ontheffing. In figuur 7 is een voorbeeld weergegeven waar in 2020 bomen zijn gekapt in het belang van volksgezondheid en openbare veiligheid. De gemeente Oude IJsselstreek wil in de nieuwe ontheffing per 1 januari 2021 het kappen van bomen met roekennesten wederom onderdeel uit laten maken van de ontheffing.

Figuur 7. Roekennest in uitgebroken tak nabij druk fietspad (speeltuinp pad Ulf t, d.d. 22 januari 2020).

Op dit moment zijn er nog geen concrete situaties waar vanaf 1 januari 2021 bomen gekapt moeten worden waar zich roekennesten in bevinden. Indien uit een boomveiligheidsinspectie (VTA onderzoek) blijkt dat een boom gekapt moet worden omwille van veiligheid, is het aanvragen van een separate ontheffing gezien de behandeltermijn van minimaal 20 weken vaak geen reële optie. Daarom is gekozen om het eventueel kappen van bomen met roekennesten mee te nemen in de ontheffingsaanvraag. In dit hoofdstuk worden de noodzakelijke randvoorwaarden alsmede een activiteitenplan geschetst.

6.2 Randvoorwaarden

Om bomen te mogen kappen waar zich roekennesten in bevinden dienen een aantal randvoorwaarden in acht te worden genomen:

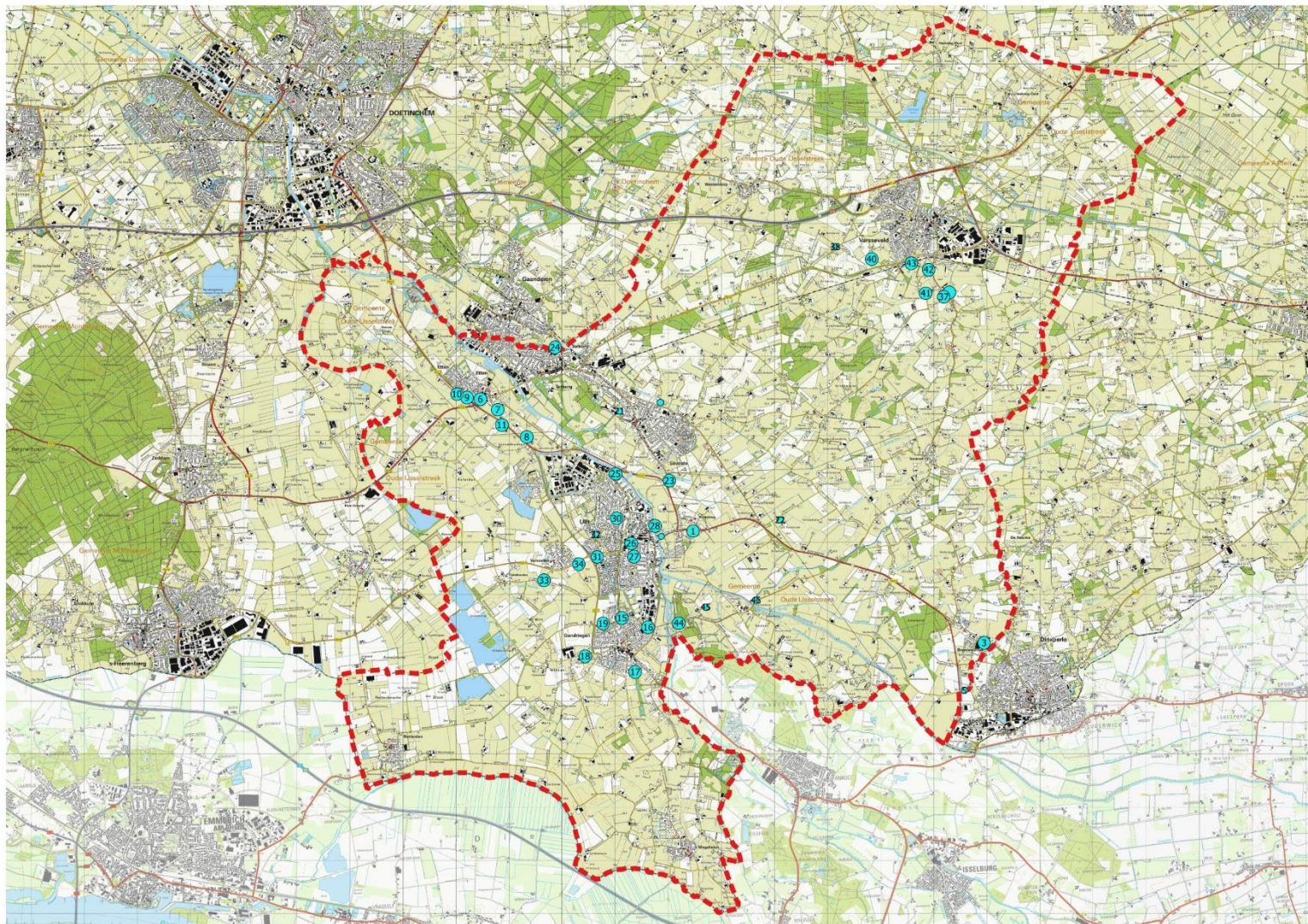
- Er is een boomveiligheidsonderzoek (VTA) uitgevoerd door een deskundige van ofwel de gemeente Oude IJsselstreek ofwel een onafhankelijk adviesbureau;
- Uit het VTA rapport blijkt dat kap van de betreffende boom of bomen noodzakelijk is in het belang van volksgezondheid of openbare veiligheid en er geen alternatieve opties zijn;
- Alle bomen in dezelfde houtopstand, die niet omwille van veiligheid gesnoeid of gekapt worden, onaangetast blijven.
- De bomen indien mogelijk worden gekapt buiten het broedseizoen van de roek.
- Bij het opstellen van het activiteitenplan advies inwint bij een deskundig ecoloog op het gebied van roeken bij de volgende scenario's;
 - o De kap van de betreffende boom of bomen is niet mogelijk buiten het broedseizoen van de roek.
 - o De kap van de bomen heeft betrekking op meer dan 10 nesten of meer dan 10% van de totale kolonie.

6.3 Activiteitenplan

Het activiteitenplan betreft een vragenlijst die door de gemeente Oude IJsselstreek ingevuld dient te worden, indien uit een VTA onderzoek blijkt dat er bomen gekapt moeten worden waarin zich één of meer roekennesten bevinden.

Nadat het activiteitenplan volledig is ingevuld zal deze onder vermelding van het betreffende zaaknummer ter goedkeuring worden voorgelegd aan de provincie Gelderland. Pas na schriftelijke goedkeuring van de provincie kunnen de kapwerkzaamheden van start gaan. De beslistermijn die de provincie hiervoor nodig gaat hebben moet nog nader overeengekomen worden. In sommige specifieke situaties zal nadere afstemmen met een deskundig ecooloog plaats moeten vinden voordat een activiteitenplan naar de provincie Gelderland toegestuurd kan worden. Het activiteitenplan staat weergegeven in Bijlage III.

BIJLAGE II – kaart van roekenkolonies behorend bij telgegevens WBE's

BIJLAGE III – Activiteitenplan bij kap bomen met roekennesten

Deze vragenlijst dient volledig ingevuld te worden en opgestuurd te worden naar POST@Gelderland.nl onder vermelding van het betreffende zaaknummer van de ontheffing.

1. Locatiebeschrijving

Beschrijf de locatie zo gedetailleerd mogelijk en benoem of het een roekenkolonie betreft die beschreven staat in H2 of bijlage I of II in het roekenbeschermingsplan. Indien de locatie niet beschreven staat dienen ook de coördinaten van het midden van de kaplocatie vermeld te worden.

2. Hoeveel bomen worden er gekapt op deze locatie?

3. Beschrijf de kenmerken van de te kappen bomen (boomsoort, leeftijd)

4. Blijkt uit een VTA rapport dat de kap van de bomen noodzakelijk is in het belang van volksgezondheid en openbare veiligheid?

Lever het VTA rapport als bijlage aan bij het volledig ingevulde activiteitenplan.

5. Hoeveel roekennesten bevinden zich in de te kappen bomen?

6. Hoe groot is de roekenkolonie waar de te kappen bomen zich in bevinden?

Indien deze vraag niet met voldoende zekerheid beantwoord kan worden dient contact opgenomen te worden met een deskundig ecooloog op het gebied van roeken.

7. Heeft de kap van bomen betrekking op meer dan 10 roekennesten of meer dan 10% van de totale kolonie?

Indien deze vraag met "ja" wordt beantwoord, dient contact opgenomen te worden met een deskundig ecooloog op het gebied van roeken.

8. Is het mogelijk om de werkzaamheden buiten het broedseizoen van de roek uit te voeren?

Met het broedseizoen van de roek kan uitgegaan worden van de periode 1 maart – 15 juli, geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Indien deze vraag met “nee” beantwoord wordt, dient contact opgenomen te worden met een deskundig ecooloog op het gebied van roeken voor een passend advies.

9. Zijn negatieve gevolgen op andere beschermde soorten te voorkomen?

Zijn er in de te kappen bomen andere nest- of verblijfsmogelijkheden aanwezig waar andere beschermde soorten zoals vleermuizen, eekhoorns of andere broedvogels dan roeken gebruik van kunnen maken? Denk hierbij aan boomholtes, nesten anders dan die van roek en eekhoornnesten. Laat bij twijfel een schouw uitvoeren door een deskundig ecooloog.

10. Beschrijf de werkzaamheden zo gedetailleerd mogelijk

Benoem in ieder geval;

- Hoelang de werkzaamheden gaan duren?
- Welke werkwijze wordt toegepast/welke machines worden ingezet?
- Of met voldoende zekerheid voorkomen kan worden dat omliggende roekennesten of nesten van andere vogelsoorten niet beschadigd of vernield worden?
- Eventuele aanvullende maatregelen om negatieve gevolgen voor roeken of andere beschermde soorten te voorkomen, en welke in overleg met een deskundig ecooloog tot stand zijn gekomen.

